

SOS Racisme, Danmark
 Nørre Allé 7
 2200 København N.
sos@sosracisme.dk
www.sosracisme.dk

Høringssvar vedr. udkast til bekendtgørelse om kompensation til naboer omkring Udrejsecenter Kærshovedgård, jf. L59, og UIM's journalnummer 2023-395

København d. 19. maj 2023

Til Udlændinge- og Integrationsministeriet,
 att. cbve@uim.dk; og uim@uim.dk

SOS Racisme takker for at have fået ovennævnte udkast til bekendtgørelse til høring!

Vi har følgende bemærkninger til Bekendtgørelsen:

Det er først og fremmest beboerne på Kærshovedgård og ikke naboerne omkring, der reelt er udsat for trusler og vold, ligesom personalet kan være det. For naboerne har der ikke været en stigning i kriminaliteten, modsat beboere og personale på Kærshovedgård, hvortil kommer lovgivernes vold mod beboerne, der burde få erstatning. Så vi synes at bekendtgørelsen skal bortfalde, Kærshovedgård lukkes, og beboerne gives opholds- og arbejdstilladelser og flyttes ud i egne boliger.

Politiet i området har opgjort kriminaliteten i en radius af 6 km fra Kærshovedgård i en 5-årig periode, fra Kærshovedgård blev anvendt til udrejsecenter i slutningen af 2016 til i 2022. Her var der 676 anmeldelser, mod 693 i den forudgående 5-årige periode, hvor Kærshovedgård fungerede som åbent fængsel for folk med lettere kriminalitet dvs. stort set voldsdømte.

<https://www.dr.dk/nyheder/regionale/midtvest/politiet-slaar-fast-der-er-ikke-fulgt-mere-kriminalitet-i-koelvandet-paa>

En nylig undersøgelse af vold og trusler på asylcentre og udrejsecentre viste, at forekomsten af hændelser med vold og trusler mod beboerne på Kærshovedgård pr. 100 indkvarterede var stigende, især efter strafskærperne i 2019. Siden er de som bekendt skærpet endnu engang.

SOS Racisme har efter aftale med advokat Jakob Fastrup omkring 13. februar indsendt hans fortrolige notat om manglende retssikkerhed på Kærshovedgård til UUI eller Folketingets sekretariat, som har videresendt det fortrolige notat til medlemmerne af UUI. Notatet indeholdt en gennemgang af antal indberetninger, anmeldelser og sager om bl.a. trusler og vold, dels på udrejsecentre dels på asylcentre fra 2016-2019.

UUI havde bedt udlændingeministeren kommentere det, men det afviste han, da det ikke havde nogen central betydning i forhold til, at det ledsagede SOS Racismes høringsvar på et lovforslag om videregivelse af oplysninger til SIS.

SOS Racisme vil anmode udvalgsmedlemmerne og ordførerne om selv at fremfinde det fortrolige dokument, da vi i sagens natur ikke kender dets nummer, men det er indsendt omkring 13. februar 2023, og burde ligge på lovforslaget om ændrede regler for rapportering til SIS. Og selv om der ikke kom noget ud af vores tidligere anbefaling om, at erstatningen skulle være til de udlændinge, der er tvunget til at leve på Kærshovedgård, at politikere og embedsmænd genovervejede forslaget, om at beboerne på Kærshovedgård - og øvrige udrejsecentre - bør tildeles erstatning. De er i alt fald meget mere udsatte for trusler, vold og uro, end naboerne omkring Kærshovedgård er. Måske skyldes en del af naboernes opskræmthed, at visse politikere samt de landsdækkende nyheder på DR ofte omtaler beboerne på Kærshovedgård som kriminelle, hvad de fleste ikke er. Det burde endda være særlig påskønnelsesværdigt, når folketingsflertallet nu har forsøgt at kriminalisere dem alle med hårde fængselsstraffe for pligtovertrædelser. De fleste beboere er afviste asylansøgere eller flygtninge med ophævet opholdstilladelse, som ikke kan sendes tilbage.

Det gjaldt både vold og trusler mod personale og mod andre beboere. Siden er straffene i 2021 skærpet endnu mere – både for de tidligere kriminalitetsdømte, dem på tålt ophold, dem til fare for samfundet grundet sygdom, og fremmedkrigerne, ligesom asylsøgerne efter en fængselsdom anbefales kriminaliseret af Rigsadvokatens vejledninger siden 2021, og får samme uproportionale og ekstremt hårde domme efter blot en enkelt eller få pligtforsømmelser.

Forfatteren til rapporten, der er en del af Jakob Fastrups redegørelse om retsløsheden på Kærshovedgård, mener, at det øgede niveau af trusler og vold mod beboere og personale på Kærshovedgård kan skyldes frustration over strafskærpelserne, hvor mange har været fængslet for pligtovertrædelser, - man kan også skyldes de øvrige forhold, de er udsat for: ingen bustransport til Kærshovedgård, ingen penge, ingen mulighed for arbejde eller uddannelse, ingen mulighed for at lave mad selv, kun mulighed for at spise i cafeteriet på bestemte tider, kun få mulighed for at overnatte uden for Kærshovedgård enkelte dage og kun efter forudgående ansøgninger, etc.. Mange er desuden blevet svært depressive, apatiske, eller har fået forværring af deres PTSD, og nogle er blevet afhængige af alkohol eller stoffer.

De har ingen mulighed for at vide, hvor længe de skal forblive på Kærshovedgård, skønt de ikke kan hjemsendes. Når de nægter at underskrive på at samarbejde om frivillig hjemsendelse trods de psykisk nedbrydende forhold på Kærshovedgård – skyldes det især angst for at komme ud for en endnu værre tortur, fængsling eller forfølgelse - eller for at blive slået ihjel i hjemlandet.

De kan aldrig vide, hvornår de evt. bliver sigtet for overtrædelse af en pligt – også selv om de ikke har forsømt den eller har en lovlige undskyldning, som politiet ikke har efterforsket, - hvornår og hvor længe de evt. bliver varetægtsfængslet af samme grund - eller om de på et tidspunkt bliver tvangsudsendt til det land, de flygtede fra. Når de ikke kan opretholde et værdigt liv, bliver mange af dem "gak" – som en medarbejder har udtalt til rapporten. Når de bliver psykisk syge, vil de fleste af dem ikke få en behandling, der hjælper dem. Behandlingsmulighederne er små, når de sygdomsfremkaldende forhold stadig skal udgøre rammen for deres liv. De bliver fortsat udsat for

et utåleligt pres, defineret af den uetiske lovgivning, som Folketinget har vedtaget, og administreret uden hensyntagen til deres psykiske og fysiske tilstand og uden hensyn til deres eventuelle børn og ægtefælle, som også lider stærkt under nedbrydningen af beboerne på Kærshovedgård.

SOS Racisme har tidligere indsendt dette høringssvar på selve lovforslaget om erstatning, det kan læses på vores hjemmeside og i Folketingets høringssvar:

<https://sosracisme.dk/hoeringssvar/om-kaershovedgard-og-kompensation/>

Det vigtigste i vores tidligere indsendte svar var, at det burde være beboerne på Kærshovedgård, der får kompensation for alle de år, de har spildt på Kærshovedgård, Avnstrup, Sjælsmark og Ellebæk og i diverse fængsler. De blev fængslet eller fik administrativt beordret opholdspligt mv. på et udrejsecenter, for ikke at ville tilbagesendes til et land, hvor de var i stor risiko for fængsling, tortur, forfølgelse, tilfældige krigsdrab eller hungersnød. Også når Danmark slet ikke havde lovlig mulighed for at tvangshjemsende dem til hjemlandet, dels legalt: da det overskred EMRK §2 eller §3, dels rent praktisk, da Danmark ikke havde en hjemsendelsesaftale med det pågældende land – fx. Syrien og Iran, og i alt fald i perioder Myanmar, Somalia og Irak.

Trods det, at den tidligere regering oprettede Hjemrejsestyrelsen, der bl.a. skulle stå for udsendelsen af de udviste, er det kun lykkedes at få få udviste til frivilligt at rejse tilbage til det land, de flygtede fra – først og fremmest fordi, de fleste ikke tør rejse tilbage.

Et særlig ondsindet og meningsløst kapitel er de lange straffe, som beboerne idømmes, hvis de ikke punktligt overholder alle pligterne. Generelt gælder ingen undskyldninger, selv om fejlene kan ligge hos personale, som har glemt at videregive en telefonisk besked, eller på hele SALTO-systemet, som aldrig har fået foretaget en uvildig gennemgang af tidligere fejl, skønt tidligere overtrædelser af pligterne, som ikke behøver være beboerens fejl, men kan skyldes systemnedbrud, men gamle domme som er baseret på SALTO-systemet gælder fortsat og er ikke blevet revurderet eller er gået om, og de kan derved bevirke nogle af de groteske lange fængselsstraffe for enkelte ”pligtforsømmelser”, som måske aldrig har fundet sted.

Myndighederne og retten accepterer stort set ingen undtagelser fra pligterne. De gælder normalt også, hvis personen er alvorligt fysisk eller psykisk syg, ved alvorlig sygdom hos egne børn, hvor der skal være søgt om tilladelse længe inden barnet blev sygt. Ej heller ved forsinket eller umulig hjemkomst efter en friweekend, hvorved hjemrejsen efter hjemmebesøg er blevet udsat, også når der har været underrettet herom; eller at al udkørsel i storm eller snestorm er frarådet, også når der er væltede træer, der umuliggør tilbagekørsel til Kærshovedgård; eller ved nedbrud af offentlig transport til Ikast eller Bording – hvilket jævnligt forekommer; eller ved indlæggelse på sygehus eller indsættelse i fængsel (som politiet åbenbart ikke altid får kontrolleret), undskylder ikke manglende overholdelse af pligterne; med mindre da, at beboeren selv får øje på, at der er sket fejl med efterforskning af de sidste to forhold.

Helt grotesk er det, når en person, der har anmeldt en anden beboer for vold og afventer en retssag om voldssagen, placeres på samme afdeling og gang på Kærshovedgård, som den anmeldte, når myndighederne ikke vil give ham en anden placering. Forlader han sit værelse for at spise i kantinen eller for at leve op til meldepligten, risikerer han at blive overfaldet; forlader han

ikke sit værelse, bliver han sigtet og straffet med fængsel for at have forsømt sin meldepligt. Politikerne har lavet en catch22 – til glæde for ingen. Selv Folketingsflertallets egne vælgere – må - uanset fremmedfrygt, finde det ondt og skørt og i det mindste græmmes over de store udgifter og de lange ventetider der er for andre på at afsone en straf, på grund af strafvirksomheden over for personer på udrejsecentre. Hvis nogle af disse vælgere er fra et lov- og ordensparti burde de jo gå imod alle disse varetægtsfængslinger og lange fængselsophold og retssager forbundet med manglende overholdelse af pligterne, fordi de ofte sker på et forkert grundlag, og netop selv bryder loven.

De straffede mennesker er ofte afviste asylansøgere eller flygtninge, der har fået ophævet deres status, fordi Danmark synes de skal rejse hjem – også når Danmark ikke kan sende dem hjem med tvang. Det er folk, der ikke frembyder nogen som helst fare for andre, men blot er for syge eller er forhindrede i at overholde nogle af deres pligter, eller som måske ikke overholder dem, fordi de har glemt det – eller systemet har været nede, eller der sker menneskelige fejl i forbindelse med vidererapportering af fx. udførelse af underretninger om forsinket hjemkomst. Mange beboere bliver svært syge med PTSD, men rejser ikke tilbage frivilligt. Andre flygter fra Kærshovedgård og går under jorden – enten i Danmark eller i udlandet. I alt fald har retsløsheden for udrejsecentrenes beboere intet at gøre med lov og orden eller med retfærdighed, og selve udrejsecentre har intet formål, men kan kun opfattes som skamletter på Folketinget, og på Danmark som retsstat.

Som borger i Danmark er det svært at acceptere, at ens skatte kroner misbruges til at opretholde Kærshovedgård. Som vi allerede har set mange eksempler på, har anbringelser dér gjort beboere sindssyge eller fået dem til at forsøge selvmord. Folketingsflertallet pålægger skatteborgerne kæmpe udgifter – ikke kun nu, men for al fremtid, - når mange af beboerne er blevet for dårlige til at klare sig selv mere, og for dårlige til at forlade Danmark.

De lange straffe for pligtovertrædelser belaster fængslerne, og hele ideen med at varetægtsfængsle beboerne for ”at forebygge gentagelse af overtrædelserne af pligterne”, eller for at ”tålt ophold skal være så utåleligt som muligt”, vidner om umenneskelighed og manglende etik fra Folketingets side overfor beboerne på Kærshovedgård. Vi har klaret os bedre uden udrejsecentre frem til 2016-17. Gør det, som naboerne til Kærshovedgård ønsker allermost: Luk Kærshovedgård. Afskaf paradigmeskiftelovene og lovene om meldepligt, opholdspligt og underretningspligt, eller bevar kun meldepligten for enkelte personer eller lad Kriminalforsorgen overtage kontrollen med de tidligere kriminalitetsdømte og PET med Syrienskrigerne, og afskaf sanktionerne.

Flyt beboerne ud i egen bolig – nogle har egen familie, de kan bo hos – giv dem ophold og lov til at arbejde – stop de urimelige ophævelser af opholdstilladelser til personer fra Syrien, Afghanistan og Somalia, og giv flygtninge fra Iran, Irak og Myanmar asyl eller et langvarigt subsidiært ophold nu.

For SOS Racisme,
Anne Nielsen,

Medlem af Koordinationsudvalget, SOS Racisme